

Bilag 2 – beslutning fra overførselssag 2024-2025

TM13 Mindesmærker for Danmarks befrielse

Parterne er enige om at afsætte midler til at etablere mindesmærker, i form af bronzeskilte, for Danmarks befrielse i forbindelse med besættelsen under 2. verdenskrig i alle 12 bydele. Parterne er derudover enige om at afholde én samlet indvielsesceremoni.

Der afsættes:

- 0,4 mio. kr. mio. kr. på anlæg i 2025 og 0,2 mio. kr. på service i 2025 til etableringen og indvielsen af mindesmærkerne samt midler til varig afledt drift.

22-09-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 12586

Dokumentnummer i F2
203401

Sagsnummer eDoc
2025-0189901

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

TM13 Mindesmærker for Danmarks befrielse

Eksempel på bronzeskilt.

Resumé

Dette budgetnotat indeholder to scenarier til opsætning af mindesmærker i København for Danmarks befrielse i forbindelse med besættelsen under 2. verdenskrig.

Beslutning:

- Scenarie 1: Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,7 mio. kr. i 2025-2026 til at etablere bronzeskilte i alle 12 bydele samt afholde 12 indvielsesceremonier (**anlæg**)
- Scenarie 2: Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,6 mio. kr. i 2025 til at etablere bronzeskilte i alle 12 bydele samt afholde én samlet indvielsesceremoni (**anlæg**)

Scenarierne er gensidigt udelukkende.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Overførselssagen 2024-2025 bestilt et budgetnotat om mindesmærker for Danmarks befrielse i forbindelse med besættelsen i 1940-1945 i relevante bydele samt indvielsesceremoni for hvert enkelt mindesmærke.

Indhold

Med budgetnotatet opsættes der mindesmærker i form af bronzeskilte for at markere Danmarks befrielse fra besættelsen under 2. verdenskrig. Budgetnotatet indeholder to scenarier. Scenarierne adskiller sig udelukkende ved, at der i scenarie 1 indgår 12 indvielsesceremonier, mens der i scenarie 2 indgår én samlet indvielse. Ved at undlade at afholde 12 indvielsesceremonier, vil det være muligt at afholde alle udgifterne i 2025.

Begge scenarier kan nedskaleres ved at afsætte midler til etablering og vedligehold af færre bronzeskilte. Såfremt scenarie 1 nedskaleres

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

til færre skilte, vil midler til indvielser også kunne nedskaleres tilsvarende.

Scenarie 1. Bronzeskilte placeret i alle bydele, inkl. 12 indvielser

Der afsættes midler til opsætning af bronzeskilte i alle 12 bydele. Teksten på skiltene afspejler en relevant begivenhed under besættelsen, der har med den enkelte bydel at gøre. Skiltene skal gøre historien nærværende, når københavnernes bevæger sig rundt i byen.

Skiltene udarbejdes som bronzeskilte, der svarer til de skilte, der anvendes på kommunens monumenter. Skiltene vil blive opsat på kommunale husmure. Placering af bronzeskiltene afhænger af de konkrete begivenheder, der udvælges, og om der findes tilgængelige mure i nærheden.

Udvælgelse af begivenheder og udarbejdelse af tekst vil blive foretaget af Københavns Museum. Forslag til konkrete placeringer vil blive udvalgt i samarbejde mellem Københavns Museum, lokaludvalgene og Teknik- og Miljøforvaltningen. Teknik- og Miljøudvalget vil i tredje kvartal 2025 blive forelagt en indstilling om endelig godkendelse af den konkrete placering og udformning af mindepladerne.

Der afsættes midler til projektledelse og udarbejdelse af tekst til skilte, udarbejdelse af bronzeskilte, herunder materialer, opsætning og indvielsesceremonier i alle bydele. Der lægges op til, at Københavns Museum bidrager med konsulentbistand og indholdsudvikling.

Der skal som konsekvens af etablering af bronzeskiltene afsættes varige driftsmidler til det efterfølgende vedligehold. Vedligehold består af blandt andet udbedring af skader og graffiti afrensning. Arbejdet med mindesmærkerne igangsættes i maj 2025 og færdiggøres og indvies i foråret 2026.

Indvielsesceremonierne i alle 12 bydele vil blive planlagt i samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen og lokaludvalgene.

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Scenarie 2. Bronzeskilte placeret i alle bydele inkl. én samlet indvielse

Der afsættes midler til opsætning af bronzeskilte i alle 12 bydele, som i scenarie 1, men dog uden at der afsættes midler til afholdelsen af indvielsesceremonierne i 12 bydele. Ved at afsætte midlerne udelukkende i 2025 afkortes anlægsperioden, hvilket betyder, at der ikke kan nå at blive afholdt 12 ceremonier, men kun én samlet indvielse.

Lokaludvalgene kan stå for indvielser i de enkelte bydele, hvis de ønsker separate indvielser for hvert enkelt mindesmærke.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2025 p/l)	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	I alt
<i>Mindesmærker for Danmarks befrielse</i>						
- Mindesmærker	Anlæg	285	77			362
- Konsulentbistand og indholdsudvikling (Københavns Museum)	Service	170				170
- Indvielser	Service		180			180
- Afledt drift og vedligehold	Service		12	12	12	36
Initiativ i alt		455	269	12	12	748

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2025 p/l)	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	I alt
<i>Mindesmærker for Danmarks befrielse</i>						
- Mindesmærker	Anlæg	362				362
- Konsulentbistand og indholdsudvikling (Københavns Museum)	Service	170				170
- Indvielse	Service	30				30
- Afledt drift og vedligehold	Service		12	12	12	36
Initiativ i alt		562	12	12	12	598

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet uanset scenarie forventes at være relativt ukompliceret, og der er afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 1

1.000 kr. - 2025 p/l	Udvalg	Bevilling	2025	2026	2027	2028	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
- Udførsel	TMU	2000 - Ordinær anlæg	260	52	0	0	312	312*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 - Ordinær anlæg	25	25			50	50*
Anlægsudgifter i alt			285	77	0	0	362	362*
<i>Serviceudgifter</i>								
- Indvielse i 12 bydele	TMU	1000 - Ordinær drift		180			180	
- Konsulentbistand (Københavns Museum)	KFU	1060 - Service	170				170	
Serviceudgifter i alt			170	180	0	0	350	
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 - Ordinær drift		12	12	12	36	
Afledte serviceudgifter i alt				12	12	12	36	

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 2

1.000 kr. - 2025 p/l	Udvalg	Bevilling	2025	2026	2027	2028	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
- Udførsel	TMU	2000 - Ordinær anlæg	312	0	0	0	312	312*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 - Ordinær anlæg	50	0			50	50*
Anlægsudgifter i alt			362	0	0	0	362	362*
<i>Serviceudgifter</i>								
- Konsulentbistand (Københavns Museum)	KFU	1060 - Service	170				170	
- Indvielse	TMU	1000 - Ordinær drift	30				30	
Serviceudgifter i alt			200	0	0	0	200	
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 - Ordinær drift		12	12	12	36	
Afledte serviceudgifter i alt				12	12	12	36	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Bydækkende										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til mindesmærker for besættelsen.